

NOTA EDITORULUI

Plecând de la preocupările mai vechi ale membrilor colectivului de editare a documentelor medievale din cadrul colecției naționale *Documenta Romaniae Historica. Series C. Transilvania*, concretizate prin mai multe cărți și studii între care și Suplimentul Anuarului Institutului de Istorie „George Barițiu”, LIV, pe anul 2015, ca și din dorința de a continua cercetările derulate în cadrul proiectului de cercetare¹ desfășurat între anii 2012-2016, a fost organizată la Cluj Napoca, la Institutul de Istorie „George Barițiu”, în intervalul 22-23 mai 2019 sesiunea științifică de comunicări intitulată *Cultură scrisă și civilizație modernă în Transilvania (sec. XIII-XIX)*. Volumul de față cuprinde o mare parte din comunicările prezentate cu acest prilej, precum și alte studii dedicate acestei teme. Practica scrierii la nivelul cancelariei voievodale, dar și la cel al instituțiilor administrative – comitatul și, desigur, în interiorul instituțiilor eccleziastice – locurile de adevărire au fost analizate alături de alte aspecte. Tematica abordată, ca și informația documentară pusă în circulație, multă inedită pentru istoriografia românească, credem că vor constitui în viitor puncte de referință pentru investigațiile dedicate unei astfel de tematici.

Având în vedere faptul că practica scrierii s-a dezvoltat și a fost în corelație strânsă cu practica judiciară, în partea a doua a acestui volum au fost incluse o parte din comunicările prezentate la sesiunea organizată de același Institut (24 mai 2019), intitulată *Raporturile juridice civile. Repere actuale și retrospective istorice*. Am dorit ca prin aceste comunicări și, în special, prin studiile elaborate să fie redeschise cercetările dedicate istoriei dreptului care, timp de multe decenii, au trecut într-un con de umbră. Colaborarea dintre istorici și juriști s-a dovedit deseori benefică în investigarea trecutului. Un bun exemplu în acest sens l-a constituit, fără îndoială, activitatea din perioada anilor 1951-1955, desfășurată de binecunoscutul jurist Vladimir Hanga, ca și traducător din limba latină în limba română al documentelor medievale. Buna lor cunoaștere asociate cu solide cunoștințe juridice au constituit temeiul cercetărilor sale viitoare, concretizate în cărți, studii.

Receptarea dreptului roman, modalitățile de aplicare ale legislației medievale, interpretarea dată acesteia, elementele de drept specifice Transilvaniei, determinate de judecățile desfășurate după normele din *jus Valachicum* sau de cele practicate în mediul urban săsesc, sunt doar câteva din temele de interes abordate în volum. Evident că el se dorește să fie un deschizător de drumuri, eventual al unei serii distincte dedicate aspectelor juridice analizate din perspectivă istorică și juridică.

Susana Andea

---

¹ CNCS –UEFISCDI, cod PN II-ID-PCE-2012-4-0579, director Susana Andea

NOTE OF THE EDITOR

The previous research interests of the members of the programme responsible for the publication of the national collection of medieval sources, *Documenta Romaniae Historica. Series C. Transilvania*, resulted in several books and studies, among which the Supplement of the Yearbook of The Institute of History “George Barițiu”, LIV, 2015. These interests and the intention to continue the research carried out within a project that lasted from 2012 to 2016 constituted the motivation for organizing a conference panel with the title *Written Culture and Modern Civilisation in Transylvania (sec. XIII-XIX)* at The Institute of History “George Barițiu” during May 22-23, 2019.

This special issue brings together a great part of the papers presented with this occasion, as well as other studies dedicated to this theme. The writing practices of the voivodal chancellery, of the administrative institutions – the county – and, naturally, of the ecclesiastical institutions – the authentication places - were analysed along with other aspects. We believe that the problems discussed here as well as the documentary information, much of it new for the Romanian historiography, will constitute reference points for future investigations of such themes.

Taking into consideration that the practice of writing developed and was closely correlated with the judicial practice, the second part of this volume comprises most the papers presented at the panel *Civil Law Relations. Current Reference Points and Historical Retrospectives*. We aimed by these papers, and especially by the studies that were carried out, to bring back the research dedicated to legal history which, for several decades, has been neglected. The collaboration between historians and jurists frequently proved fruitful in the investigation of the past. A case in point was, undeniably, the activity carried out between 1951 and 1955 by the well-known jurist Vladimir Hanga as a translator of Medieval Latin documents into Romanian. His familiarization with the sources associated with sound juridical training formed the basis of his future, materialized in books and studies.

The reception of the Roman law, the varying application of the medieval law, the interpretation thereof, the legal aspects specific to Transylvania, determined by the application of the norms of *Jus Valachicum* or of the norms practiced in the Saxon urban milieu, are some of the themes approached in this volume. The latter is intended, obviously, to open the path to future research and maybe to a distinct series dedicated to the juridical analysis from a historical and juridical point of view.

Susana Andea